

Vörösköpnyegek

nak nevezte az anyahazán kívül élőket, akik nem a múltat, hanem a jövőt őrzik. Dr. Zsigmond Barna főkonzul, Szarka Gábor konzul és Borboly Csaba is jelen volt az eseményen, ahol a Szent Korona örmény vonatkozásairól tartott előadást Bíró Ernő. A Szent Korona Lovagrend jóvoltából kerülhetett erre az ünnepre, Gyergyószentmiklósról a korona hasonmása, a jelenlévők megtudhatták, alapos ok van arra, hogy elhiggyük: a Szent Korona kaukázusi örmény ötvösműhelyben készült hun megrendelésre, díszítése, a felhasznált képek és elrendezésük vélhetőleg Világosító Szent Gergely javaslatára készültek.

Örmagyarok: örmény gyökerű magyarok

Az ünnepség örmény közösségi ház kertjében tartott részén – ahol jelen voltak a Szent Gellért és Szent György Lovagrend, a Földváry Károly Hagymányórzó Egyesület képviselői – került bejelentésre a magyarörmény szövetség létrejötte, elnöke, Puskás Attila pedig javasolta: maradjunk meg jó örményeknek, jó magyaroknak, maradjunk meg örmagyaroknak. Örmények és

székelyek békés együttéléséről, az ebből származó hozadékról beszélt Nagy Zoltán, Gyergyószentmiklós alpolgármestere, az egyesület létrejöttét üdvözölve. Dr. Issekutz Sarolta, az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület elnöke pedig az utóbbi húsz évben kifejtett munkájáról szólt, amikor Erdély városait járva segítette a helyi örmény szervezetek létrejöttét. Mint mondta, az új egyesület lehetőséget ad arra is, hogy a szórványban élő örmény magyarokat összefogja. Gyakorlati tanácsokkal látta el az elnökséget, így például azt javasolta, az örmény gyökerűek felkutatása érdekében vegyék kezükbe a telefonkönyvet, értesítsék munkájukról az örmény nevű családokat.

Összefogni az összetartozókat

A cél, hogy ernyőszervezet legyen az örmény gyökerű erdélyiek feje fölött – hangzottatták az egyesület-létrehozók. Kulcsár László alelnök elmondta, az adat-

Szent Korona-őrök

gyűjtés már a rendezvényen elkezdődött, nemsokára készen lesz az egyesület honlapja, azon is található majd formanyomtatvány, melyet minél többen töltenek ki,

Kulcsár László alelnök, Dr. Puskás Attila elnök, Vincze Csilla moderátor és dr. Issekutz Sarolta, az EÖGYKE elnöke (Fotó: Szongoth Gábor)

annál pontosabb képet lehet kapni arról, hányan is alkotják a magyarörmények közösségét.

Számos adatlap kitöltésre került, hisz a vasárnapi eseményre a gyergyószentmiklósiakon kívül sokan érkeztek a környező falvakból, Marosvásárhelyről, Csíkszeredából, Sepsiszentgyörgyről, Brassóból és több magyarországi településről is. Mint elhangzott, az ernyőszervezetre nemcsak rendezvények szervezésében, népszerűsítésében lehet majd számítani, remélhetőleg, ha megerősödik, segíteni tud családi kötelékek keresésében, illetve akár jogi ügyintézésben is. A taggá válásnak nincs anyagi vonzata.

(Gyergyói Hírlap, 2013. június 17.)

Erdélyi Magyarörmények Szövetsége (EMÖSZ)

A nagy érdeklődést kiváltó rendezvényen egyházi és világi méltóságok jelenlétében, az erdélyi örmény származású utódok lelkesen üdvözölték az egymásra találás lehetőségét. Hiszen a nemrég megalakult szövetség elsődleges céljával az identitásvállalás megerősítése, hagyományok megtartása mellett, az összefogást, egymás segítségét jelölte meg. Jóllehet az erdélyi magyarörmény szervezetekben a szövetség létrehozásának igénye évekkorábban már megfogalmazódott, működési feltételeinek kidolgozása hosszabb időt igényelt. Az EMÖSZ-t 2013. április 30-i időponttal jegyezték be a gyergyószentmiklósi Törvényszéken, alapítói a Marosvásárhelyi Örmény-Magyar Kulturális Egyesület (MÖMKE) és a Gyergyószentmiklósi Örmény Katolikus Egyesület (GYÖKE), valamint csf-

ki, szamosújvári és marosvásárhelyi magánszemélyek – hangzik el Kulcsár László alelnök ismertetőjében. Közeli és távolabbi célokról az elnök dr. Puskás Attila beszélt, kiemelve az alkalommal szétosztott „Mi az EMÖSZ?” szórólapon felsorolt sarkalatos pontokat.

Füzes Oszkár Magyarország romániai nagykövete az erdélyi örményszármazású magyarokat nem a múlt, sokkal inkább a jövő védelmezőiként határozta meg, akik dr. Puskás Attila kiegészítő gondolatai szerint, származásilag örmények ugyan, de magyar kultúrán nevelkedtek és a befogadó ország kultúrtérébe integrálódtak.

Az örmény származásúakat tömörítő csoportok együttműködésének jelentősége dr. Issekutz Sarolta, a Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület elnökének felszólalásában hangsúlyosodott, és első-

rendű feladatként határozta meg az eldugott településen, szórványban élő személyek felkutatását.

Dr. Puskás Attila reflexiója az örmény-származásúak adatbázisának létrehozását célzó és máris szétosztásra került adatlapok kitöltésének fontosságára irányult. Az együttműködés megteremtésének alapját szolgáló élő kapcsolatrendszer kialakításához az adatbázis létrehozása, állan-

Dr. Puskás Attila elnök ünnepi beszéde

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nem telt el sok év azóta, hogy a gyergyói örmény kereskedő, ha éppen Szamosújváron akart kereskedni, elsősorban az ottani örményt kereste meg – mert lehet, hogy nem egyenes ágon, de valamiképpen mégiscsak rokonok voltak, és tudtak egymásról. De az sem számított kivételnek, hogy a szépvízi örmény – ha gyermekét pl. Gyergyóban akarta taníttatni, örmény rokonát kereste meg és ott kvártélyozta el a gyermekeit. És, hogy a közműltről is beszéljünk – amikor erdő, vagy ingatlan visszaigényléséről volt szó, ugyanígy segítette örmény az örményt Erdélyben. Volt ennek egy közös, erdélyi hagyományban gyökerező alapja.

És itt felmerül a kérdés: miért van szükség az Erdélyi Magyarörmények Szövetségére? Hiszen az erdélyi örmények eddig is „szövetségben” éltek! Egyik lehetséges válasz az lehet, hogy az örmények betelepedésük óta mindig megpróbálták alkalmazkodni az idők jeleihez. Korunkban számuk megszappant, kis közösségekben élnek, amelyek egymagukban gyengék, és elszigeteltek. Ugyanakkor sok olyan helyi kezdeményezés létezik Erdély örmény közösségeiben, amelyeket érdemes az egész erdélyi örmény társadalomra kiterjeszteni. Megemlítendő az a szempont is, amikor a történelmi helyzet a

dó fejlesztése lehet a kiindulópont, de az Erdélyben élő magyarörmények lélekszámának hozzávetőleg pontos meghatározása érdekében is vitathatatlanul fontos tényezőt jelent.

Gratulálunk a Szövetség megalakulásához és bízunk a célok megvalósulásában sikerében.

Szász Ávéd Rózsa
Marosvásárhely

közös fellépés igényét szülte – gondolok a 2012-es Safarov-ügyre, amelynek kapcsán az erdélyi örmény szervezetek közös nyilatkozatban fordultak a nyilvánosság felé és sajátos identitásuk alapján egy mérsékelt álláspontra kérték fel a feleket. Nem utolsó sorban tény, hogy a mai világban is az együttes fellépés hatásosabb a felbecsülhetetlen értékeink, ősi templomaink, örmény-katolikus identitásunk megőrzése és áthagyományozása érdekében. Váci Mihály írja: „nem elég a jövőt sejtteni, hogy milyen kor jön el – a jövőt tudni kell”. Mindez valahol erkölcsi kötelessége a jelen örménységnek Erdélyben. Ezt a jövőt szeretnénk közös értelemmel, tudással és hittel tervezni és megvalósítani.

De talán az is lehet a válasz, hogy az erdélyi örmények egy sajátos identitással élnek Erdélyben és Romániában. Az erdélyi örmény civilizáció alapja örmény, de kultúrája erdélyi és magyar, mivel ősünk közel 350 évvel ezelőtt ezt a kultúrát találták Erdélyben. Mint ahogy korábban Moldvában a román kultúrát találták, és abban érezték otthon magukat. Erdélybe érkeve még nevüket is megváltoztatták, és egy kedves magyarörményt idézve „örmagyarrá” váltak. Ezt a sajátos identitást feladni kár és felelőtlenség, mert feladása az erdélyi örmény kultúra sajátos jellegének megszűnését jelentené.

„Nem elég a célt látni, járható útja kell!” – folytatja a költő. Az út szerintünk a Szövetségben valósul meg, amelynek gondolata nem új. Hat évvel ezelőtt Marosvásárhelyen gyűltünk össze Szamosújvárról, Csíkból, Gyergyóból, Erzsébetvárosból, Sepsiszékről, Kolozsvárról, és az Oxendius Egyeztető Fórum keretében megfogalmaztuk egy jogi keretek nélküli együttműködés igényét. Azóta is működik ez a kapcsolat, mert kiállításokkal, könyvbemutatókkal, előadásokkal minden évben jelen vagyunk egymás közösségeink életében Gyergyótól Szépvízen, Székelyudvarhelyen, Szamosújváron át Budapestig, hiszen a Budapesten élőkkel ugyanaz a civilizációs-kulturális „vérvonal” köt össze. Itt ki kell mondani, hogy az erdélyi örménység egyívű tartozását nagyban segítette dr. Issekutz Sarolta elnöknő által ingyen küldött „Erdélyi Örmény Gyökerek Füzetek”, amelynek fontosságát egyesek sajnos csak abban az esetben értenék meg, ha Isten őriz, valamilyen okból kimaradnának. És azt is meg kell említeni, hogy az elnöknő volt az erdélyi helyiségekben örmény szervezetek törvényes keretek közötti megalakításának szorgalmazója (Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Erzsébetváros, Csíkszereda). A Szövetség a szó igazi értelmében tehát működik, még akkor is, ha jelenleg erdélyi örmények az örmény út más ösvényeit tapossák, vagy még csak tapogatóznak.

Sohasem voltunk sokan Erdélyben és bármilyen kezdeményezésünk általában alulról történő építkezés volt. Az örmények elsősorban az emberekben gondolkodtak. Mi is hiszünk, hogy ha megvan az ember, a közös nemes cél, akkor az anyagi fedezet is előbb-utóbb megadatik. Azt szeretnénk, hogy minden erdélyi és innen elszármazott Los Angelesztől Madagaszkárig, és Kalkuttától Constantáig ismerje és szeresse ezt a sajátos erdélyi örmény közösséget, az ősi civilizációt

és örmény-magyar kultúrát. Mindenki előtt nyitott a Szövetség, aki céljainkkal egyetért és erdélyi örmény gyökerei vannak.

Céljaink között elsősorban egy erdélyi örmény adatbázis elkészítése szerepel, mert az egyházi nyilvántartások csak ott léteznek, ahol templom és közösség is van. Szeretnénk a fiatalokra összpontosítani, mert nélkülük semminek sincs értelme. Szeretnénk tudatosítani a mai erdélyi, többségében román társadalomban is az örménység társadalomformáló erejét és igazi erdélyiségét, kifejezve azt, amit egykoron valaki így fogalmazott meg: „címent voltunk mi, itt a Székelyföldön”. Szeretnénk erősíteni azok identitását, akik végre a kommunizmus után felvállalhatják ősök hitét és kultúráját.

Két helyről várunk segítséget mindehhez: Isten áldása és a Ti hozzájárulásotok segít abban, hogy az örménység Erdélyben a hagyomány szellemében fennmaradjon.

Mert mindennek alapja Isten áldása és az ember. *A JÓ Isten áldása kísérelje jóra való törekvéseteket* – írja Ft. Dr. Jakubinyi György érsek-kormányzó úr, aki hozzánk eljuttatott üzenetében kifejezte örömét és támogatását, és ugyanakkor kérte papjait, hogy segítsék munkánkat. Ezt tette a plébános úr is, aki engedélyezte rendezvényünket, akinek mind ezért köszönetünket fejezzük ki.

„Nem elég útra lelni, az úton menni kell!” – Útra kelésben és úton levésben eddig is sokan támogattak bennünket – az ünnepség szervezésében mindenki lehetősége szerint segített – ez az igazi Szövetség életének alapja, amiért mindenkinek köszönetünket fejezzük ki.

Közel 350 éve élünk itt, e hazában, és ennek a nemzetnek váltunk részévé az idők során, sajátosan örmény jellegünkkel. Ősünk sokat segítettek ezt az országot, amely befogadta őket, és lehetőséget adott a gyarapodásra. Ennek elismeréseként értékeljük most Füzes Oszkár nagykövet úr, dr. Zsigmond